

Előfizetési díj:

Egészévre 4 ft., Félévre
2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:

3 hasábos petítség egyszer
9 kr., többszöri hírde-
tésnél 7 kr., Bélyegdíj
30 kr.

Nyilttér petítsora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.Bérmentetlen leveleket
csak ismert kezektől fo-
gadunk el.Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

A termés.

Most, midőn egy évi fárasztó munka és szorgalom eredménye nagyjából már a csűrben s a piacon van, talán nem lesz éppen felesleges felvetni azt a kérdést: vajjon az idei gabona árak olyanok-e, hogy azok a gazdák zönség jogos várakozásait kielégíteni képesek s vajjon terményeink pénzbeli esere értéke arányban áll-e azon kamatminimummal, melyet a földbirtokba fektetett capitalisnak, egészséges közzgazdasági viszonyok közepett, minden körülmények között meg kell hoznia.

Sajnos, mindkét kérdésre csak tagadó lehet a válasz. S ez annál elszomorítóbb jelenség s annál inkább komolyan figyelembe veendő dolog; mert elvitázhatatlan tény, hogy hazánk még mindig az agricultur államok sorába tartozik s mint ilyenek nem csak jóléte, de mondhatni existenciája is nagyon sokban s tán első sorban a mezőgazdaság productumainak értékesítésétől van függővé téve.

Tagadhatlan ugyan, hogy alkotmányos életünk visszaállítása óta az ipar- és kereskedelem terén is sokat, nagyon sokat haladtunk. Virágzó gyárak, nagy tőkével rendelkező iparüzletek keletkeztek az utolsó évtizedekben; kereskedelmi életünk hódítása — bevalhatjuk minden szerénytelenség nélkül s a nélkül, hogy bárki is elbizakodottsággal vádolhatna bennünket — bámulatba ejtette a művelt külföldet, amde mindezek dacára, e téren még mindig a kezdet nehézségével kell küzdelelnünk, az előrehaladotabb európai államokkal nem, vagy csak nehezen álljuk ki a versenyt s a beruházások még manap is jelentékeny részét emésztik fel bevételeinknek, vagyis az ipar- s kereskedelem még mindig nem azon jövődelmi forrás, mely anyagi existenciánkat garantírozhatná.

Ily körülmények között — már az észszerű nemzetgazdasági politika követelményeinél fogva

is — nagyon természetes tehát, ha figyelmiünk s gondolkodásunk főtárgyát a mezőgazdaság képezi s kétszeresen elszomorító minden oly jelenség, mely e téren a fokozatos hanyatlást jelzi. S fájdalom, e jelenségek évről évre mindinkább szaporodnak. A kisbirtokosok helyzete napról-napra elviselhetlenebbé válik, szemünk láttára fogynak, pusztulnak a régi jómódú családok, egymás után kerül dobra az ősi jószág.

Hogy a rossz gazdálkodási rendszer, nemzetgazdasági ismereteink korlátoltsága, a helytelen vámpolitika, a kedvezőtlen climaticus viszonyok, a túlesigázott adó, avagy a magyar ember vérévé vált urhatnáság oka-e mindezek, ez uttal — mert felvett tárgyamtól messze elterelne — nem fürkészem, nem kutatom, elég legyen most csak egy körülményre rámutatnom, — mely, ha ideje korán nem orvosoljuk a bajt, mathematicai bizonyossággal tönkre tesz bennünket — értem a gabonaárak megdöbbentő alacsony voltát, azt a potom árt, melyért véres verejtékkel szerzett terményeinket elkotyavetyélni kényszerülünk.

Tessék csak egy pillantást vetni a statisztikai adatokra s meggyőződhet bárki, hogy ily silány árak, ily rohamos árhanatlás, mint az idén, az utolsó tíz esztendő alatt egy évben sem volt észlelhető; legfeljebb talán az 1876-ik esztendőt hasonlíthatjuk a mostanihoz, a mikor is a buza átlagos ára 11 firt 59 kr. volt, míg a jelen évben — midőn az árak relative már júniusban nagyon alacsonyak voltak — az aratás kezdetén Budapesten a búzát 10 firt 38 kr-ért adták vették és így csak egy hónapig, mert már július végén 9 firt 33 kr., manap pedig csak 8 firt, vidéken pláne 6 firt 60 kr. 7 firt a buza ára.

Igaz, hogy az aratás közvetlen hireinek pressiója alatt egyik évben sem szoktak az árak a tényleges viszonyoknak teljesen megfelelőleg idomulni, hanem majd mindig a legjobb becs-

lések szerint szabályoztatnak azok; de ezzel szemben nem szabad felednünk azt sem, hogy az idén, már az aratás kezdetén sem kecsegtethette magát gazdák zönségünk átlagos jó terméssel s ha most, midőn a valóságos eredmény már mindenki előtt tudva van, így állunk az árakat illetőleg, gondoljuk meg, hová jutunk akkor, ha majd egy igazi bőtermő esztendő köszönt be hozzánk!?

Az is igaz, hogy gabona kivitelünk tulajdonképpen sasonja még nem kezdődött meg s így az árak emelkedésére a későbbi hónapokban még mindig számíthatunk, vagy legrosszabb esetben reménykedhetünk abban, hogy azok — már elérve legalacsonyabb niveaujukat — továbbra legalább jelentékenyen esökkenni nem fognak, a mint ezt egy gazdasági szaklap, összevetve a közelmúlt tíz év tapasztalatait, biztos kilátásba helyezni is igyekszik. Csakhogy e tekintetben sem szabad illúziókban ringatnunk magunkat s tán még kevésbé szabad holmi theoreticus combinatiókat készpénz gyanánt venni, köztudomású dolog lévén vasuti politikánk szűkeklősége, mely már-már lehetlenné tette a magyar buza külföldi versenyképességet s ismeretek azon kedvezőtlen viszonyok is, melyek Magyarország gabonakivitelének fejlődését, különösen a nyugati külföld felé felettébb gátolják és nehezítik. Természetes tehát, hogy ily körülmények közepett — habár tény is, hogy a közvetlen vasuti összeköttetésben az idén sem pang a forgalom, sőt talán az arlbergi vasut megnyitása után az itteni olcsóbb díjtételek s a rövidebb utvonal előnye következtében még nagyobb lendületet is fog az venni — gabona kivitelünk — mely már a tavali évben is nagyon szerény korlátok között mozgott, terményeink árával együtt évről-évre alább száll és hanyatlik s minden jel oda mutat, sőt a kedvezőtlen bel- és külföldi piaci viszonyokból majdnem egész biztossággal következtethető,

„Zalamegye“ tárcája.

A virág tolvaj.

— Rajz. —

Írta: Maroshalmi Gyula.

A gétéciek azt tartják, hogy a mely férfi csak egy fokkal szebb is, mint maga az ördög, az már kap feleséget. Persze hogy kap, miért ne kapna!?

Ne menjünk messzebb, ott van a Csöpörgő Pali élő tanú bizonyosság, kinek oldala mellett a falu leg-szebb virágszála illatozik. Pedig ugyancsak későn érkezett ám ő is oda, a hol a szépséget osztogatták.

No de egy szó mint száz, mégis kapott szép feleséget. Kapott bizon!...

Ezen elvitázhatatlan igazság horgonyába kapaszkodva remél Csülök Anti is. Csakhogy ha meghánjuk vetjük a dolog valódi mivoltját, mégis félünk tőle, hogy az fog kislüni, miszerint ez még az ördögnél is esünnyább, mivel hogy mindez ideig nem tudott feleségre szert tenni. Pedig nagygazdaság dolgában, a mi azt illeti, ő sem a legutolsó ám... .

Takaros kis gazdasággal bír, mint akár valami közönséges kis uraság. Hanem hát nem a szépségben van a dolog bibéje, mint inkább abba, hogy a mi Anti barátunk is olyan kocsi után szeret futkározni, a melyik nem akarja felvenni. S a melyikre talán örömet is telvették, arra meg ő nem érez magában hajlandóságot s így csak játszik vele a falu szája, de nem is csuda.

A mint a napokban hallottam, most meg a Szaporák Esztikéjére fájult meg a foga. — A mi az anyját illeti, az nem csak hogy hajlandóságot mutat Anti szándéka iránt, hanem mi több, szerencsésének is tartaná a „pártit“. . . De a lány, a lány az kerüli az ujdonsült vőlegényt, mint a kénköves esőt.

S van, a ki azt modja, hogy a Figura Jóska iránti vonzalomból teszi, kit az őszszel vittek el katonának, s a ki sokáig juhászokdott a gétéci uradalomnál és sokáig lakott a szomszédjukban. De ez nem igaz, legalább ő

maga is azt mondja, elég az hozzá, hogy kerüli, mert nem szereti, mert nem akar a felesége lenni annak a madáríjesztő-forma embernek. —

De nem azért született furfangos embernek Csülök Anti, hogy mindenütt kihagyja magát játszani! Most erősen megkötötte magát, hogy nem engedje oly könnyű szerrel kisklani kezéből az aranyhalat, mint Csutoréknál, annyival is inkább, mert a Szaporáné asszonyáném maga is segíti futni a „kővéte“ s hajtja malmára a vizet.

Anti pedig nagyon utánna van a leánynak, hát kell történni valaminek. —

Csakhogy az a furcsa az egész dologban, hogy a leendő menyasszony mindig talál magának alkalmas módot arra nézve, hogy még idején megszökjék hazulról, ha éri a vőlegény szagot.

De jó van ez így is, legalább nem hallja majd a tervet, s nem fogja látni, ki vetett hálót, melybe bele kell esnie, mint a lépre került madárnak, gondolta magában Csülök Anti.

S így tartott néhány héten keresztül. —

Hanem utóbb már maga is kezdte átlátni, hogy ilyen formán hamar kiér a dülőre, togtta magát és ki-játszotta a szokni készülő menyasszonyt, kivel épen a pitvarajtóban találkozott. —

Dejzen galambom Eszti, eszem én a te bűjös csillagos lelkedet, mátul fogva hiába kerülsz, hiába gyü-lölsz, nem pardonirozok, neked az én feleségemnek kell lenned, ha mindjárt Gönczöl szekeren vislek is haza, ha mindjárt, s ha mindjárt mint a vadgalambot, a szeretet buzájával kell is lépre kerítenem.

Árnyékok leszek, akár hová menekülsz. — De miért is félsz tőlem, ki jobban szeretlek, mint az életemet. Ereszszem el kérem, mert kiáltozok, menjen az utjára, hagyjon nekem békét, pattogott a haragos leány.

Anti a faképnél maradt, egyet nagyot nézett... s szinte feldobogott a lelke, hogy nem látta senki. — Gondolkozóba esett... Még egyet! a legeslegutolsó, ha ez a tervem is eserbe hagy, sohase házasodom meg. S ezzel haza felé fordította szekere rudját.

Szaporáné asszonyáném hiába gyóntatta, nógatta, ösztönözte lányát a Csülök Antival kötendő házasságra.

Mái számunkhoz fél iv melléklet van csatolva.

hogy a jelen évbéli forgalom nagyon is mögötte fog maradni a tavalinak s hogy ennél fogva nagyon is itt az ideje, miszerint komolyan gondolkodjunk ezen, létünk felett döntő közös közgazdasági állapot helyes megoldása felett, a melyre a kormány után minden bizonynyal a vidéki gazdasági egyesületek volnának első sorban hivatva annál is inkább, mert ha még soká összetett kezekkel nézzük a bajt, bizony bizony be fog következni, hogy saját zsi-runkban fulladunk meg.

Dr. Jenvay Géza.

Tervezet

a községi- és körjegyzők fizetésére vonatkozó határozati javaslat tárgyában.

Hogy a jegyzők fizetésükhöz jutásának jelenlegi módozata sürgős és alapos változtatást igényel, mindenki által érzett szükségesség. A változás sarkpontja, hogy a jegyzők fizetését ne a községtől a községi pótlékból nyerjék, mert úgy az adónak, mint a pótléknak rendetlen befizetése okvetlen azt eredményezi, hogy a fizetésére utalt jegyző ahhoz csak rendetlenül juthat s vagy nélkülözésnek vagy uszoriának van kitéve.

Honnan fizetessék tehát a jegyző?

A közigazgatásnak állomósítása azonnal megfelelne a kérdésre, mert a mint a közigazgatás a municipiumoktól az államhatalomhoz központosították, nem lehetne elkerülni, hogy a jegyző is min: legnagyobb részben közigazgatási tisztviselő s már jelenleg is jelentékeny mérvben állami (adókezelés stb) az állampénztárból fizetessék. Bár azt óhajtanunk kell is, mindazon által a közvetlen jövőben valószínűleg le kell mondanunk annak megvalósulásáról, mert ez a hagyományos municipiumok megszüntetését vonná maga után utóbbiak pedig még erős, habár nem mindenként jogosult támaszlopai vannak.

Egy másik lehetőség, hogy a jegyző fizetése a törvényhatóságok házipénztárából adassék ki, s így — hogy az a belügyminiszeri tárcának azon címe alatt irányoztassék elő évenként, mely a törvényhatóságok évi dotációját foglalja magában.

Vizsgáljuk meg e tétel lehetőségeit.

E megyének 112 jegyzője a minimális fizetés szerint 44800 frt fizetést élvez, melyhez még házbér címén járul 11200 frt s így összesen 56 ezer forint.

Az 1883. évi XV. t. c. e megyének háztartási költségeihez fizet 106 ezer 100 frtot s kimondja, hogy a törvényhatóság egyéb jövedelmei közigazgatási, közlekedési stb. célokra fordítottassanak, ugyanezen törvény 9. §-a kimondja továbbá, hogy a törvényhatóságok jogosultak ezenkívül 3% pótléket az összes adókra és pedig felsőbb engedély nélkül és 2%-ot bel- és pénzügy miniszeri engedély mellett kivetni közigazgatási célokra.

Már most, hogy az 56 ezer frt szükséglet ezen 5% al fedezhető legyen, e megyének Nagy-Kanizsa városán kívül — 1.120.000 frt egyenes adójának kellene csak lenni — a minél jelentékenyen több van. Ezek szerint tehát meg van a lehetőség, hogy a törvényben gyökeresedő százalék kivételével a jegyzők fizetése a központból fizetessék.

Ezen százalékos kivételnek azonban a jegyzőkre nézve óhajtott előnye csak akkor lenne, ha a törvényhatóság ezen százalékos jövedelem betolyására s illetve a befolyás idejére való tekintet nélkül a jegyzők fizetését szabályrendeletileg megállapítandó rendes időközökben (havonként vagy évnegyedenként) előre kifizetné. Mivel pedig erre alapja nincsen, ismét csak a belügyi tárcának kellene a házipénztárát kielégíteni.

Ha az állampénztár helyzetét vizsgáljuk, úgy találhatjuk, hogy annak 1883. évi bevétele egyenes adókban, melyek községi pótlékkadóval megpróbálhatók

— 72 milliót tett kerekében, melynek 3 1/2 % már elég lenne 5000 jegyzőnek fizetésére.

Ha tehát az általános jövedelmi pótdátó jelenlegi alakjában 3 1/2 százalékkal emeltetnék, ismét meg lenne az állampénztárban is az alap, melyből a megyék háztartási költségeit a jegyzők fizetésével dotálhatná, a mi tekintettel arra, hogy az általános jövedelmi pótdátó %-át a míg is a törvényhozás alapítja meg, évről évre nehézségek nem ütköznek.

Mivel azonban oly törvény előterjesztését mely a közigazgatás állomósítását célozná, ez időszert nem várhatunk s így még kevésbé olyant, mely csak kizárólag a jegyzői kar érdekeit tárgyzná, helyzetünk javítása pedig égető kérdés, tehát kérelmezendőknek találnám, hogy a házi pénztár dotáltassék a belügyminiszeri tárcából a szükségelt összeggel, ha mindjárt oly kötelezettséggel is, hogy azt a házipénztár a kivetendő 5% házipótlékkal a befolyás ideje szerint megtéríteni tartozik, de természetesen a jegyzői fizetés pontos időközökben való kifizetésének kikötésével.

E kérelem jogosultságának támogatása.

Hogy a jegyzői kar ma már kizárólag közigazgatási közeg, azt bizonyítani nem kell, eléggé tanuskodnak erről ama törvények, melyeknek végrehajtása végső fomba a jegyző kötelessége, s melyek közül egy sem olyan, hogy a jegyzőre új szaktanulmányt és munkásságot ne róna.

A méltányosság tehát határozottan e kérelem támogatása mellett van, s elvitázhatlanná teszi, hogy az államkormányzatnak ily sokoldaluan igénybe vett közege csekély fizetését legalább pontosan kapja meg.

De főtanásza az előterjesztésnek a községek mint államalkotó elemeknek jól felfogott érdeke, mondjuk *létkérdése*, mert pár évtizeddel ezelőtt miként ezt akkori költségvetések igazolják, a községnek alig 1/3 résznyi kiadása volt, mint van jelenleg. Ma a számtalan új törvényben gyökeresedő új intézmények annyi új teher róttak a községekre, hogy azok, ha a jegyzői fizetéstől felmentetnek is, mégis nagyobb teher viselnek, mint 10 évvel ezelőtt, pedig anyagi helyzetük ha nem rosszabb, nem is jobb annál.

Ma, midőn körösvost, körbábát, községi adótszétet, katona szállásolást, betegpolási alapot, s még tudja Isten mit nem fizet a lakosság, a pótlékokban oly teher visel, mint állami adója... Mindennél sürgősebb tehát, hogy a nép terhe enyhíthessék ezen uton.

Vége a jegyzői kar tekintélye, mely annyira elengedhetlen, hogy tőle még az állam törvényeinek sikeres végrehajtása is függ — megköveteli, hogy a jegyző felszabaduljon azon uton — utóleben elébe hangzó szemrehányásától a népek, hogy „ő fizeti a jegyzőt, ez tehát csak szolgálja neki.“ — stb.

Faits József.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Lapunk jelen száma ez új évnegyedben első levén, tisztelettel felkérjük t. olvasó közönségünket az előfizetés mielőbbi megújítására; a kik pedig hátralékban vannak, azokat a hátralékos összeg beküldésére kérjük annyival inkább, hogy mi is fizetési kötelezettségünknek pontosan megfelelhessünk.

A kik lapunkat továbbra jártni nem akarják sziveskedjenek erről bennünket a lap egyszerű viszaküldésével értesíteni, hogy a további beszüntetés iránt intézkedhessünk s a költségektől megkímélve legyünk. egyuttal ideje korán tájékozást szerezhessünk az új évnegyedben nyomtatandó példányok száma felől.

A lap kiadóhivatala.

„Meg, meg.“

Esztü nyugtalan volt egész éjen keresztül, alig várta, hogy megvirradjon, de hogy is ne, hiszen ha tén a menyországot vesztette volna is el, se tudott volna jobban neki szomorodni, mint ennek a hírnek a hallatára.

Azok a szép álmok, azok a szép tervek, az az aranyos ígérlet, melyet Figura Jóska örök üdvösségére tett, most egyszerre füstbe mentek volna? S megsemmisülve állott önmaga előtt a hír hallatára, mint aki mellé a villám lecsapott, habár nem is sebezte meg.

Na de gondolta, hogy az orvoságra van a borsón, eleven kénésón kívül rozsmaring levél is, meg lesz lilium is, ez valami természet feletti erőt, bátorságot öntött lelkébe, mert titkos jelképet látott benne...

Óvatosan bontja szét az eleven sörénykerítést, hogy valaki figyelmes ne legyen a zajra és egy ugrással a lilium előtt terem, és le is szakítja azt, ... de könnyörülő Isten ne hagy el! egy erős kéz a bokor mellől megragadja ... S kit lát, mint rá tekint, mint Csülök Antit.

Hja galambom?! Hát te szoktad az én kertemet éjnek idején feltepetni?! ... Szépen vagyunk! Várj csak! tudom én, hogy mi ennek az útja!

Nem! csak ne is rimánkodj, hijába minden, gyere be velem a hajlékba, a többi az én gondom.

Jaj csak az ajtót rá ne zárták volna, hogy meg-szökhetnék a kelepceből, melybe az a gyalázatos Pipitér Erzsök belekeverte.

Mi lesz velem! mi lesz velem! Csak azt ne kelljen szégyen fejre megérem, hogy a kalodába vitessen, s hogy kikürtölje ország világ előtt, hogy tolvajságon kapott ...

Mi lesz velem? mi lesz velem? ... Hová mehetett? bizonyosan a kisbíróért szaladt, hogy elkísértessen ...

Magán kívül volt már szegény Eszti még csak végig gondolni is ezeket, hát még mikor látta, hogy jön is Csülök Anti az ablak alatt valakivel, kit nem tudott egészen kivenni.

Király Őfelsége névünnepén f. hó 4-én d. e. 9 órakor a helybeli róm. kath. plebánia templomban ünnepléses hálaadó isteni tisztelet tartott, melyen a megye, a kir. törvényszék s a megye székhelyén levő kir. hivatalok tisztviselői szép számmal jelentek meg; képviselve volt a zalaegerszegi ügyvédi kamara, a városi előljáróság; a helybeli népoktatási tanintézetek növénydekei illető tantestületeik vezetése mellett vettek részt az ünnepléses isteni tiszteletben.

Hirdetmény. Zalamegye igazoló választmánya által közhírré tétetik, miszerint a legtöbb adófizetők névjegyzéke a hivatalos adókimutatások alapján a jövő 1885. évre összeállítván, az a járási szolgabírói hivatalokban és minden körjegyzőségi székhelyen a jegyzői irodában közszemlére kitétetett. Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen ideiglenes névjegyzék ellen észrevételeiket érvényesíteni óhajtanak, hogy azokat a vonatkozó igazolványokkal együtt az igazoló választmányhoz Z. Egerszegre legkésőbb október hó 20 ig nyújtsák be, mert az elkészen beérkező kérvények a sorrend végleges megállapításánál figyelembe vétetni nem fognak. Z. Egerszegen 1884. szeptember hó 27-én. Arvay István m. k. az igazoló vál. elnöke.

Kinevezés és kitüntetés. Ő felsége, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszerium előterjesztésére Sipeki Balás Árpádot, a keszthelyi gazdasági tanintézet igazgatóját, a magyaróvári gazdasági akadémia igazgatójává a rendszeresített illetményekkel a VI. rangosztályban kinevezte s neki a gazdasági tanügy terén eddig szerzett kiváló érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta. A kitüntetett egy évtizeden keresztül ritka tapintattal, páratlan ügybuzgósággal vezette a keszthelyi gazdasági tanintézetet; élénk részt vett és nagy tevékenységet fejtett ki Keszthely város egyesületeinél s a társadalmi élet körében s mint az iskolaszékek évek hosszú során keresztül ügybuzgó elnöke, Keszthely város tanügyének felvirágoztatására hathatósan közreműködött. — Tisztelői és barátai jóakaró szerencse kívánata kíséri díszesebb és tágasb körű működési terére.

A tapolczai járásnak, mint a „Balaton“ írja s magunk is értesültünk, e napokban ritka, érdemes vendégei voltak. A balatonfüredi parti nádas kigőzölgése a közegészségre s a fürdő szép jövőjére hátrányosnak mutatkozván, az ügy megvizsgálása céljából Svastits Benó alispán, dr. Mangin Károly tiszti főorvos, Sturm György kir. főmérnök és az érdekelte birtokosok képviselői a mult szombat Balaton-Füreden megjelentek. Ugyanitt csatlakozott hozzájuk dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő, ki ez alkalomból tankerülete két egyházi főhatóságát, a szombathelyi és veszprémi püspököket, látogatta meg. Nevezeték a „Kisfaludy“ gőzösen érkezvén meg, a hajóhídon Szentmiklósy Gyula szolgabíró és Kovács Rezső s. szolgabíró által fogadtattak. A partra kiszállván, a közég nevében Király Gábor bíró szép szavakban üdvözölte a megye derék alispánját, ki ismert ékesszólásával köszönte meg a községnek irányában táplált jó érzületét. Ezután a küldöttség Écsy László fürdőigazgatóhoz ment ebédre. Délután az egész társaság a b. füredi szeretetházat látogatta meg. Dr. Ruzsicska Kálmán, megyénk ügybuzgó tanfelügyelője, több órai beható szemle után az intézet berendezése, a gyermekok kinézése és a tapasztalt előmenetel felett teljes megalapítást nyújtotta. Az alispán viszonzta a község házában a balatonfüredi község előljáróságának látogatását; a tanfelügyelő pedig a szeretetház b. füredi fiókját, annak szőlőjét s a b. füredi reform. iskola helyiségét szemlélte meg. Másnap megtartott a tárgyalás a nádas ügyben, oly eredménnyel, hogy a nádas tulajdonosai a tihanyi apátság és az Eszterházy grófok jelenlévő képviselői hajlandóknak jelentették ki magukat a nádas bizonyos kárpótlás mellett kivágnak. A kárpótlási összeg megállapítása végett a tulajdonosoknál nyerendő tájékozás után később fog tárgyalás tartatni. Az ebéd ismét Écsy vendégszerető házában volt s mintegy negyvenen

Az ajtó előtti beszélgetésből aztán megérthette azt is, hogy a kisbíró, tehát elhatározta magában, hogy ha megölik, se megy egy topot se ki a szobából. —

A zár csikordul ...

A kisbíró belép ... egy nagy tálcával a kezén, rajta mézes dió, cukros tej, fehér kalács, meg egy gyűrű. — Utánna pedig Csülök Anti tette be az ajtót.

Mig a kisbíró „ésés jó reggelt“ kívánva leteszi a tálcát az asztalra, addig Anti átveszi a házi gazda szerepét és az elkísértetés helyett ilyen formán szólott Esztikéhez:

„Egyél galambom, egyél, mert ha még szomorokodol, azt találja gondolni valahogy még a kisbíró is, hogy tán nem is jó szántodból jöttél hozzám, hanem úgy lop-talak el valahonnan, egyél, egyél, nem sokára itt lesz az édes anyád is, és ha a jó Isten is úgy rendelte már el, hát csak megtartsuk a kézfogónkat is, de mindjárt ...

Maga meg kisbíró csak menjen ki a fészerbe, tudja, mi dolog várja. — Ugyan galambom Eszti! tudod-e, hány hét ide Karakó ...

Eszti elbámult a váratlan meglepetésre, nem tudta álmodik-e vagy mi?

Elég az hozzá, mint a kisbíró kitétte a lábát, kezdte lélekjelenlétét visszanyerni, és mindjobban neki bátorodott.

Nem tudott mit szólni örömeiben, hogy ilyen szerencsésen kijutott a hinárból.

Jaj! Anti bácsi! maga úgy is az ördöggel cimborál, hogy ilyen szépen kitudta csinálni ezt a dolgot, de most mindegy, nem bánom, akkor hát leszek az ördög felesége, mert a gyűrűjét már az ujjamra huztam. —

S mire Szaporáné asszonyom áthallagott, Esztike már fejét meleg szeretettel Anti vállán találta.

Csak nézett, csak nézett, alig hitt szemének. —

Örömeiben csak annyit tudott mondani: „Na ha már elindították ezt az órát, jár az ezután magától is! —

A t. c. magyar olvasó közönséghez!

Tisztelettel értesítjük a t. c. magyar olvasó közönséget, hogy „Gondüző” címen új szépirodalmi heti lap jelent meg kiadásunkban, melyre vonatkozva megismertetjük következő programunkat:

Távol tartva magunkat minden pártoskodástól, azt a feladatot tűztük magunk elé, hogy lapunkat a legszigorúbb erkölcsi elvek szerint szerkesztjük, úgy hogy azt minden anya bátran adhatja serdülő leánya kezébe; a magyar irodalmat tehetségünk szerint fogjuk ápolni és nemzetünk kedvelt íróinak legjobb munkáit közöljük, különös súlyt fektetve a regényirodalomra; adni fogunk beszédeket, költeményeket, vidámitó humoreszkeket, a köznevelést előmozdító természettudományi, földrajzi, ország és népmesmereti vázlatokat, a kertészetet és háztartást érdeklő tanulságos közleményeket, azonkívül tekintettel leszünk a jelesebb külföldi regényekre is.

Támogatva legkiválóbb íróink által, minden törekvésünket oda irányozzuk, hogy lapunkat tolyvást tökélyesítsük és emeljük, hogy oly családi lapot nyújthassunk a hazai olvasó közönségnek, minő, tekintve a legnagyobb gonddal választott, dús tartalmat, a pompás kiállítást és a fölöttébb olcsó árt, hazánkban mostanig még nem jelent meg és — joggal mondhatjuk — mely a **hízagot kitölteni lesz hivatva.**

Első számunkat következő munkatársakkal kezdjük: **P. Szathmáry Károly, Mikszáth Kálmán, Kazár Emil, Margitay Dezső, stb.**

A második számban érdekesítő, nagyobb szabású történeti regényt kezdünk meg **P. Szathmáry Károlytól** e címen:

„SZÉKELY TÁMAD. SZÉKELY BÁNJA.”

A negyedik számban **Mikszáth Kálmán**, fiatal íróink e matadorja szokott kedélyes és megragadó módon kisebb regényt fog közölni a fővárosi életből.

A hatodik számban nagyobb társadalmi regényt kezdünk meg **Dr. Sziklay Jánostól**. Szigorúan és lelkiismeretesen tartva szem előtt programunkat, az a biztos remény kecsgetet minket, hogy a „Gondüző” kedvelt olvasmányává válik minden művelt családi körben és érdemes lesz arra, hogy valóságos *gondüzővé* legyen és valódi házi kincset képezzen arra nézve, ki szünőráiban érdekes olvasmányt akar foglalkozni.

Előfizetési feltételek:

A „Gondüző” szépirodalmi heti lap megjelen minden vasárnap 3 ivnyi tartalommal, azonkívül a képes címlappal ellátott borítékon két oldalnyi hasznos tudnivalókkal és talányokkal, a következő előfizetési árak mellett: Egy évre 6 frt., félévre 3 frt., negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 15 kr.

A jutalmakat illetve is arra törekedtünk, hogy előnyt nyújthassunk t. előfizetőinknek.

Tetesem áldozatok árán azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy kizárólag előfizetőink számára olajnyomatu, eredeti magyar festményeket sokszorosítottunk, minek következtében minden fél éves előfizetőnknek egy, az egész éveseknek pedig két képet adhatunk. E képek jól és tartósan készített, mosható arany keretben, 84 cent. magasak és 70 cent. szélesek, egészen készen a fölfüggesztéshez, és egy db. ára csak is 2 frt. — E képek a következők: Szent István király. — Kossuth Lajos. — Deák Ferenc. — Petőfi Sándor. — Vörösmarty Mihály.

Továbbá a következő életképek:

Vasárnapi mulatság falun. — Cigány tanya az erdőben. — Csikós élet. — A puszták fia. Mutatvány számokkal szívesen szolgálunk díjtalanul és bérmentesen, gyűjtőknek 10 előfizető után egy tisztelet példányt adunk.

A t. c. hazai olvasó közönség részéről élénk részvételre számítva, reméljük, hogy vállalatunkat a tökély legmagasabb fokáig emelhetjük és tisztelettel kérjük hazai irodalmunk becses pártfogóit, hogy minket hazafias vállalatunk előmozdításában tehetségük szerint pártfogolni kegyeskedjenek.

Tisztelettel

a „Gondüző” szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, belső dob-utca 14.

186. 2-2

Csillag-féle

HAJNÖVÉSI-ILLATKENŐCS.

Az orvosi tekintélyek által megvizsgált és egészen ártalmatlannak talált, a haj és szakálnövést előmozdító és a fejdegeket erősítő Csillag-féle hajnövesztő kenőcs, mely Csillag Annánál rövid használat után 185 cm. hosszú hajnövést idézett elő, mai naptól kezdve Csillag és Tsa Budapesti cég által szállítatik. Hamisításoknak elejét vevő a cégnek sehol sincs raktára, hanem küldi maga közpénz beküldése vagy utánvét mellett.

Egy doboz ára használati utasítással 2 frt. o. é.

CSILLAG ANNA gyönyörű hosszú haja által, melynek birtokában e kenőcs használata által jutott, Ausztria- és Németországban a legelőkelőbb feltűnést keltette.
191. 52-1.

ANNA CSILLAG.

541. szám.
1884.

Árlejtési hirdetmény.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium folyó évi 31808 számú rendelete folytán, a **barátságveti korcsma épület tatarozására 702 frt 32 kr.** erejéig helyesbített költségvetés alapján, — zárt ajánlati verseny hirdettetik. —

FÜRST IZIDOR GYÁRI RAKTÁRA

fekete cachmir és ternókból

ZALA-EGERSZEGEN. (Kazinczy-ter.)

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint sikerült a rajnavidéki fekete cachmir gyárak egyik leghíresebbikét azon célra megnyernem, hogy kizárólag kitiűnőnek elismert készítményeiből nálam egy, minden igényeknek megfelelő és kielégítő

GYÁRI RAKTART

állítson; ugyanazért azon szerencsés helyzetben vagyok, mikép a n. é. vevő közönséget e tekintetben előnyösebb kedvezményekben részesíthetem, mint a nagy és fővárosok.

Midőn a n. é. közönség becses figyelmét erre felhívom, kérem, hogy felmerülő ebbeli szükségleteink kielégítése végett tisztelettel megkérlek a méltóztassék. Posta megrendeléseknél a t. rendelők legnagyobb megelégedésére pontosan kívánok eleget tenni.

Együttal bátorodom a n. é. közönséget még arról értesíteni, miszerint ter szűke miatt kénytelen vagyok néhány cikket n. m. **FESTŐKÉK CRETON, — SZÖNYEGEK — és PÁPLANOKAT** végkép eladni, melyek nálam jóval leszállított áron kaphatók.

183. 26-3.

Fürst Izidor.

Szőlőbirtokosok figyelmébe.

A közeledő szüret alkalmából bátor vagyok a t. szőlőtulajdonosok figyelmébe ajánlani a

rajna vidéki borsajtókat,

melyek vas- vagy fatányérral vannak ellátva.

E borsajtók igen célszerűek, erős szerkezetűek és a legjobb anyagból vannak készítve. Kezelésük a legegyszerűbb és kis helyet foglalnak el. — E sajtóknál nem szükséges körül menni, mivel a kezeplő szerkezet által egy helyből lehet hajtani.

Szám	Kosár magassága	Kosár szélessége	Csavar átmérője		Törköltartalom	Ár
			Széles	Hosszú		
2	50 cm	45 cm	45 mm	1100 mm	1-12 Hektl.	60
3	58 "	52 "	52 "	1180 "	2-23 "	80

Kaphatók: **Boschán Emil** vaskereskedésében Zala-Egerszegen.

195. 3-1.

Az erre vállalkozni szándékozók ezennel felhivatnak: miszerint 50 kros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott ajánlatukat, — melyben a százalékban leengedett ár befűvel tisztán kiürandó, — **folyó évi október hó 12-ig délelőtt 11 óráig** a nyavaládi m. kir. közalapítványi ker. erdőhivatalnál beadni sziveskedjenek; később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az építési feltételek, úgy mint a költségvetés alulírott erdőhivatalnál a hivatalos órákban bármikor betekintheők.

Nyavalád (u. p. Jánosháza) 1884. okt. 1-én.

A m. kir. közalapítványi ker. erdőhivatal.

196. 1-1.

Alapított 1847-ben és Budapesten 1861. óta.

Az első, valódi, nyalkoldó Hoff János-féle mell-maláta cukor kék papirban van.

Reményt kelt a szenvedőnél a számos gyógyjelentés olvasása, mely gyógyjelentések a Hoff János-féle maláta készítményeknek az egész szervezetre gyakorolt hathatós és jótékony befolyását hirdetik. 192. 5-1.

Hoff János Egészség söre	Hoff János Maláta-kivonata
egy palack ára 60 kr.	egy palack 1 frt 12 kr. kis palackban 70 kr.

Egy millió köszönőlevél. a mell- és tüdőbajoknak, sorvadás, gyomor bajok, emésztési gyengeség, vérszegénység és idegbajoknak a Hoff János-féle gyártmányok által eszközölt meggyógyításáról.

Ugyanaz bevezetett 400 kórház- és gyógyintézetbe; a legtöbb európai hatalmasságoknak udvari szállítója, a világ minden részében 27000 elárúsító hely, mindezek a legfőbb bizonyítékai azon bizalomnak, hogy azt be tegék és gyengék használják.

Hoff János maláta-cukorkaja	Hoff János maláta-egészség csokoládéja
a 60 kr., 30, 15 és 10 kr.	fél kilo I. 2.40 kr. II. 1.60 kr. Valódiak csak kék dobozban.

Hoff Jánosnak, a maláta-gyártmányok feltalálója és készítőjének, a legtöbb európai uralkodó udvari szállítójának Bécs, Graben, Bräuner utca 8 sz.

Eger, 1870. november 29.
Nőnek mell- és gyomorbaja az ön Hoff János maláta-egészségi sörének használata által nagy mértékben megjavult, miért is kerek ismét ugyanaból 11 palackot postai utánvét mellett. Tisztelettel Némethy Elemér s. k. törvénytörvényvezető Eger.

Kis-Tálya, 1883. február 15.
A már elhasznált 33 palack Hoff János-féle maláta-egészségisörnek kitűnő hatása volt. Kérek folytatólag postai utánvétellel még 11 palackot. Tisztelettel Dr. Marán János plebános Kis-Tályán Eger mellett.

Hivatalos gyógyjelentés.

Cs. kir. tábori kórház igazgatójától Schlezwigből. A Hoff-féle Maláta-egészségisör minden megfigyelt esetben igen szívesen fogadott, tápláló és erősítő hatású italnak bizonyult, főleg alésti szervek gyengeségénél, időskori hurutokban, nagy nedvvesztésekénél és elsavanyodásnál. Pirz őrnagy. Dr. Mayer ezredorvos.

Kaphatók: **Hubinsky A. és Weisz J. unoka öcsese kereskedésében. Zala-Egerszegen.**

60 magas kitüntetés.

2000 leghíresebb orvosa Európának, kiknek bizonyítványa már közre lettek bocsajta, rendli a

dr. POPP-féle fogszert. mint a fogak és száj részére létezők legjobbjait. Számos bizonyítvány a legelső Erdemermek különböző orvosi tekintélyektől. kiállításokról.

Harminc éven át jónak bizonyult Anatherin szájviz

dr. POPP J. G.-től es. kir. udv. fogorvos Bécs, Stadt, Bognergasse 2

Megszünteti a fogfájdalmat, gyógyít beteg foghúst, tisztítja a fogakat, eltávolítja a rossz szagot, könnyíti a fogak növést kis gyermekekénél, jó szolgáló tokat tesz diphteritissel és az asványvízek használatánál nélkülözhetlen. — 1 nagy palack 1 frt 40 kr., 1 közép 1 frt és 1 kicsi 70 kr.

Növényi fogpora rövid használat után a fogakat vakító fehérré teszi anélkül, hogy ártalmára volna — Ara dobozontint 63 kr. 68. 3-3.

Anatherin fogpastája üvegszelencékbe 1 frt 22 kral jónak bizonyult fogtisztító szer

Illatos fogpastája, a száj, üreg és fogak ápolása és fentartására a legkitűnőbb szer. — darabja 35 kr.

Fogólima, igen gyakori s a legbiztosabb szer a lyukas fogaknak önölmozására. — Ara dobozontint 2 frt 10 kr.

Dr. Popp növényiszappana. Határozottan egyike a legkedveltebb és legkedvesebb piperezappanoknak, egy szép bárszappan és fehér arcbor elverhetésére ezen szappan igen alkalmas, az arcceresség tisztítására, bőrkütsés, bőrvizketeg, sömör és daganatok elosztására. Ara 30 kr

A t. c. közönség fekéretik világosan POPP es. kir. udv. fogorvos-féle készítményeket kérni, s csak az olyanokat fogadni el, melyek saját védjeggyel vannak ellátva.

Raktárak: Zala-egerszegen Hollósy J. és Hubinsky A. Keszthelyen Brau Pál. Nümezen Stamborsky L., Tapelzán; Glázer S. Nagy-Kanisán; Prager B., Belus J., Szombathelyen; Simon A. és Rudolf A., Alsó-Lendván; Kiss B., Körmenten; Sonnendev M. gyógyszerészknél